

Anonimizált változat

Fordítás

C-511/22 – 1

C-511/22. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2022. július 29.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landgericht Frankfurt am Main (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. június 9.

Felperes és fellebbező:

AQ

Alperes és a fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél:

trendtours Touristik GmbH

Landgericht Frankfurt/M (Frankfurt am Main-i regionális bíróság, Németország)

[omissis]

Végzés

Az

AQ, [omissis] 48167 Münster,

felperes és fellebbező

[omissis]

és

a Trendtours Touristik GmbH [omissis], 65830 Kriftel,

alperes és ellenérdekű fél a fellebbezési eljárásban

[omissis]

között folyamatban lévő jogvitában a Landgericht Frankfurt am Main (Frankfurt am Main-i regionális bíróság) huszonnegyedik polgári tanácsa

[omissis]

2022. június 9-én a következő végzést hozta:

I. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés [omissis] 267. cikkének második bekezdése alapján előzetes döntéshozatali eljárás útján az uniós jog értelmezésére vonatkozó következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

- 1) Úgy kell-e értelmezni az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatáségyüttesekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: az utazási csomagokról szóló irányelv) 12. cikke (2) bekezdésének első mondatát, hogy az az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (1) bekezdése mellett egy további felmondási jogról rendelkezik, amelynek jogkövetkezményeit csak akkor kell alkalmazni, ha az utazó a felmondási nyilatkozatában erre hivatkozik?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdését, hogy a lemondási díj fizetésére vonatkozó kötelezettség nem szűnik meg, ha az utazó az utazási csomagra vonatkozó szerződés felmondásának közlésekor nem jelöl meg indokot, vagy olyan indokot jelöl meg, amely elháríthatatlan és rendkívüli körülménnyel nem áll összefüggésben?

II. Az eljárást felfüggeszti.

Indokolás:

I.

A jogvita alapját a következő tények képezik[:]

2019. augusztus 21-én a felperes az alperes utazásszervezőnél egy „Italien pur in Rom & Sorrent” elnevezésű, 2020. március 30. és 2020. április 6. közötti időszakra tervezett utazási csomagot foglalt saját magának és a feleségének. Az utazás ára 1886,00 euró volt. A felperes 325,00 euró előleget fizetett be az alperes kérésére.

2020. február 27-i levelével a felperes lemondta az utazási csomagot. A levélben a felperes lemondásának okaként a közlegő kórházi kezelését jelölte meg. Jelezte, hogy hajlandó az utazás ára 25%-ának megfelelő mértékű, 466,50 euró összegű lemondási kártérítést fizetni az általa befizetett előleg beszámítása mellett. E levélben az alperes utazási feltételeivel összhangban fenntartotta magának a jogot ahhoz, hogy „visszatérítést követeljen, ha a jelenleg Olaszországban, illetve Németországban terjedő koronavírus által előidézett rendkívüli körülmények vagy egyéb okok miatt az utazás egyébként sem teljesíthető, vagy azt nem lehetett volna megkezdeni”. Az előleghez képest fennálló különbözetet a felperes megfizette az alperesnek.

A neki járó lemondási kártérítést összesen 471,50 euróban megállapító alperes kérésére a felperes további 5,00 eurót fizetett az alperes részére.

Az alperes ezt követően a koronavírus-világjárvány miatt törölte az általa szervezett „Italien pur in Rom & Sorrent” elnevezésű utazást.

2020. március 21-i levelében a felperes az alperes felé teljesített, összesen 471,50 euró összegű befizetéseinek visszafizetését kérte.

Az alperes megtagadta a visszafizetést.

A felperes úgy véli, hogy az alperes köteles visszafizetni befizetéseit, mivel ténylegesen nem teljesítette az utazási csomagot.

Az alperes úgy véli, hogy a felperes kórházi tartózkodása miatt mondta fel az utazási csomagra vonatkozó szerződést, és az alperes ezért felszámíthatja a szerződésben megállapított egységes lemondási díjat. Később felmerülő körülmények már nem befolyásolhatják a lemondási díjra való jogosultságot.

Az Amtsgericht Frankfurt am Main (Frankfurt am Main-i helyi bíróság, Németország) első fokon elutasította a felperes keresetét. E bíróság szerint a szerződés felperes általi felmondása révén az alperes lemondási kártérítésre vált jogosulttá, amelybe beszámíthatja a felperes részére visszafizetendő összeget. A [Bürgerliches Gesetzbuch] (polgári törvénykönyv[, a továbbiakban: BGB]) 651h. §-ának (3) bekezdése nem alkalmazható, mert a felmondási nyilatkozat időpontjában még nem álltak fenn olyan körülmények, amelyek elháríthatatlan és rendkívüli körülmények fennállására engedtek volna következtetni. Az alperes jogosultsága ezt követően nem szűnt meg, mivel az utazásra nem került sor.

A felperes határidőn belül fellebbezést nyújtott be az Amtsgericht (helyi bíróság) ítéletével szemben. Véleménye szerint a felmondási nyilatkozat időpontjában elegendő olyan ok állt fenn, amelyek egy előrejelzést tartalmazó döntés keretében arra engedtek következtetni, hogy elháríthatatlan és rendkívüli okok jelentős mértékben befolyásolják az utazást.

A felperes fellebbezését vitató alperes többek között úgy véli, hogy a felperes nem hivatkozhat a BGB 651h. §-ának (3) bekezdésére, mert más, személyes okból, nem pedig a koronavírus-világjárvány miatt mondta le az utazást.

II.

Az utazási csomagra vonatkozó szerződéssel kapcsolatos német rendelkezések alkalmazásában a BGB 651h. §-ának (1) bekezdése alapján az utazó az utazás megkezdése előtt bármikor felmondhatja az utazási csomagra vonatkozó szerződést. A törvény nem írja elő, hogy a felmondást indokolni kellene.

A BGB 651h. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a felmondás azzal a jogkövetkezménnyel jár, hogy az utazásszervező elveszti az utazás árára vonatkozó jogosultságát. A BGB 651h. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata szerint az utazásszervező megfelelő mértékű kártérítést követelhet, amelyet a BGB 651h. §-ának (2) bekezdése alapján az általános szerződési feltételekben is átalányösszegként is megállapíthat. A BGB 651h. §-a (3) bekezdésének első mondata szerint azonban az utazásszervező nem követelhet lemondási kártérítést, ha a célállomás helyén vagy annak közvetlen közelében olyan elháríthatatlan és rendkívüli körülmények merülnek fel, amelyek az utazási csomag teljesítését jelentős mértékben befolyásolják.

A célállomás helyén ilyen, az utazást jelentős mértékben befolyásoló, elháríthatatlan és rendkívüli körülmények álltak fenn, mivel az utazás nem volt teljesíthető az elháríthatatlan és rendkívüli körülményt képező koronavírus-világjárvány miatt.

A BGB 651h. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglalt német jogszabályi rendelkezések szövege szerint az alperes nem követelhet lemondási kártérítést, mivel a BGB 651h. §-a (3) bekezdésének szövege a megállapodás szerinti utazási időpontban fennálló tényleges körülményeket veszi alapul. A német bíróságok ítélkezési gyakorlatában és az utazási jogi szakirodalomban képviselt azon álláspont, hogy az elháríthatatlan és rendkívüli körülmény kérdése szempontjából a felmondási nyilatkozat időpontjában előzetes értékelés alapján elvégzett előrejelzés bír jelentőséggel (lásd többek között: OLG Hamm [hammi regionális felsőbíróság, Németország], 2021. augusztus 30-i ítélet – 22 U 33/21, BeckRS 2021, 24178; AG Düsseldorf [düsseldorfi helyi bíróság, Németország], 2021. február 8-i ítélet – 37 C 471/20, NJW-RR 2021, 930; AG Frankfurt [frankfurti helyi bíróság, Németország], 2020. augusztus 11-i ítélet – 32 C 2136/20 –, juris 38. pont; AG München [müncheni helyi bíróság, Németország], 2020. október 27-i ítélet – 159 C 13380/20 –, juris 19. pont; LG Kassel [kasseli regionális bíróság, Németország], 2021. november 2-i ítélet – 5 0 459/21 –, 35. pont, juris; [omissis]), nem jelenik meg a német jogszabály szövegében. Az a kérdés, hogy a BGB 651h. §-a (3) bekezdésének szövege megfelel-e az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezésnek, vagy az említett rendelkezést az irányelvvel összhangban kell-e értelmezni, a Bíróság előtt

a C-776/21. sz. ügyben folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát képezi.

Kérdéses azonban, hogy a felperes nem hivatkozhat-e a BGB 651h. §-ának (3) bekezdésére azért, mert olyan ok miatt mondta fel a szerződést, amely a saját érdekkörében merült fel, és nem minősül a BGB 651h. §-ának (3) bekezdése értelmében vett elháríthatatlan és rendkívüli oknak.

Az alapügyben a felperes kórházi tartózkodással indokolta a felmondást. A levél szövege szerint a visszatérítés követelésének azon esetre történő fenntartása, hogy az utazás a koronavírus miatt nem teljesíthető, nem volt döntő a felmondás szempontjából, hanem csak a visszafizetésre való jogosultság biztosítására szolgált, amelyet a felperes nem tartott biztosnak, csak lehetségesnek.

A BGB 651h. §-ának szövege szerint az utazót a BGB 651h. §-ának (1) bekezdése alapján felmondási jog illeti meg, amely a BGB 651h. §-a (1) bekezdésének a (2) bekezdéssel összefüggésben értelmezett harmadik mondata szerinti jogkövetkezményeket (lemondási kártérítés) vagy a BGB 651h. §-ának (3) bekezdése szerinti jogkövetkezményeket (a lemondási kártérítésre való jogosultság megszűnése) váltja ki. A jogkövetkezmények beállása szempontjából nincs jelentősége, hogy az utazó indokolja-e vagy sem a felmondását, ezért a jelen esetben lemondási kártérítés a felmondó levélben megjelölt indokra tekintettel sem jár, mivel az utazás rendkívüli, elháríthatatlan ok miatt nem valósulhatott meg.

Kérdéses azonban, hogy az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezések tartalmazznak-e ettől eltérő, más szabályozást.

Az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (1) bekezdése az utazó szabad, az utazási csomag megkezdése előtti, bármikori felmondási jogát szabályozza, amely azonban megalapozza az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikke (1) bekezdésének második mondatában szabályozott lemondási kártérítést. Az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése ezzel szemben egy további felmondási jogot szabályoz, amely nem alapoz meg lemondási kártérítést, mert az utazó az utazás teljes árának visszafizetésére jogosult, mégpedig akkor, [„]ha a célállomás helyén [...] olyan elháríthatatlan és rendkívüli körülmények merülnek fel, amelyek az utazási csomag teljesítését jelentős mértékben befolyásolják[“]. „Az (1) bekezdésben foglaltak ellenére [...] az utazó [...] jogosult” megfogalmazásból arra lehet következtetni, hogy az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikke két felmondási jogot szabályoz, amelyeknek eltérő feltételei vannak, és eltérő jogkövetkezményeket váltanak ki. Ha két, egymástól megkülönböztetendő felmondási jogból kell kiindulni, akkor az utazónak a felmondási nyilatkozatában meg kell jelölnie, hogy melyik felmondási jogra kíván hivatkozni, különösen pedig meg kell jelölnie az elháríthatatlan és rendkívüli okot, ha az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése szerinti jogkövetkezményekre kíván hivatkozni. Ez az utazó

felmondási nyilatkozatával szemben támasztott követelmény adott esetben abból a körülményből vezethető le, hogy az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikke (2) bekezdésének első mondatában foglalt rendelkezés meghatározott feltételekhez köti a felmondási jogot („[...] felmondani [...], ha [...]”). A követelmény az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikke (2) bekezdése második mondatának szövegéből is következhet, amely szerint „[a]z e bekezdés szerinti, az utazási csomagra vonatkozó szerződés felmondása esetén” az utazó a csomag fejében befizetett teljes összeg visszafizetésére jogosult. A megfogalmazás arra irányul, hogy a megjelölt jogkövetkezmény csak akkor következzen be, ha az utazó erre a bekezdésre hivatkozik, mert egyébként választhat, hogy az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (1) bekezdésében vagy az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdésében szabályozott felmondási jogra kíván-e hivatkozni. E megfogalmazásokból nem következik viszont, hogy jogvita esetén a bíróság feladata lenne a közölt felmondásnak az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (1) vagy (2) bekezdése szerinti minősítése, ezért a nem elháríthatatlan és rendkívüli körülményre hivatkozva közölt felmondás esetében az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (1) bekezdése (nem pedig e cikk (2) bekezdése) szerinti jogkövetkezményeket kell alkalmazni.

Az alapjogvitában ez az értelmezés azzal a következménnyel járna, hogy az utazási csomagokról szóló irányelv 12. [cikke] (1) bekezdésének második mondata szerinti lemondási díjat akkor is meg kell fizetni, ha az utazás a koronavírus-világjárvány miatt nem volt teljesíthető, mivel a felperes a felmondási nyilatkozatában másik indokra hivatkozott.

Ha az utazási csomagokról szóló irányelv 12. cikkének (1) és (2) bekezdését így kell értelmezni, akkor a BGB 651h. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket is ugyanígy, az irányelvvel összhangban kell értelmezni, mert az utazási csomagokról szóló irányelv teljes harmonizációs hatással rendelkezik (az utazási csomagokról szóló irányelv 4. cikke).

[omissis] [az eljárás felfüggesztése]